

İncə bədəndə böyük ürək daşıyan akademik

*Azərbaycan səhiyyəsinin korifeyi,
görməli elm xadimi, qayğıkeş insan:
akademik Adilə Namazova*

Böyük mütəfəkkir şəxsiyyət, öz dövrünün alimi, tibbi-fəlsəfi görüşlü şair Nizami Gəncəvi yazırdı ki, «insanın sağlamlığı ilə cəmiyyətin sağlamlığı eyni tibbi əsaslara söykənir».

Buna sadəcə insanın sağlamlığı kimi yox, bütün cəmiyyətin sağlamlığı kimi baxılmalıdır. Sağlam həyat tərz, sağlam kök, sağlam bünövrə, sağlam nosil, sağlam gənclik deməkdir. Təsədüfi deyil ki, insan sağlamlığı övladlığımızın ailə məqsədindədir. İnsanların sağlamlığı keşiyində duran, bütün mənalı həyatını insan sağlamlığına həsr edən, bununla qidalanan, səhiyyəimizin korifeyi, görkəmli elm xadimi, hamının sevimlisi akademik Adilə xanım Namazova ilə professor Ə.Qarayev adına 2 sayılı Klinik Uşaq Xəstəxanasında görüşdük. Gəzəl ziyalı, əməksevər, zəhmətkeş Adilə xanımın simasında Azərbaycan xanımına xas olan bütün müsbət cəhətləri görmək olur. O, danışıqda həlim, həzin, mülayim səsi ilə sanki uşaqlara lay-lay çalır. Adilə xanıma uşaqların xoşa gəlməyən adətləriylə bağlı müraciət etdikdə «Çox vaxt valideynlər övladlarına mobil telefon hədiyyə etməklə öz məhəbbətlərini bildirirlər. Və valideynlərin sifahi və yazılı mətbuatdan xəbərsiz olmaları ucbatından kiçik yaşlı uşaqlara saqqız, tum alırlar».

Akademik Adilə xanıma bunlara qəti etirazını bildirdi: «Mobil telefonu həttə söndürülmüş halda uşaqların yataq otaqlarında saxlamaq düzgün deyil. Orta məktəbdə oxuyan uşaqlar məktəbdə çatdığına valideynlərinə bildirir və dərslərə telefonsuz daxil olurlar. Mobil telefonların çox mənfəi təsirləri var. O ki qaldı saqqıza, uşaqlara saqqız çeynə-

mək olmaz, o qadağan olmalıdır. Çünki uşaqların çənələri kifayət qədər bərkiməyib, möhkəm deyil. Həmçinin saqqız uşaqların mədələrində çirklənmə verir, ağırlıq yaradır. Tum və saqqız infeksiya mənbəyidir, uşaq saqqızı əlinə götürür, yerə salır, yenidən çeynəyir ki, bu da orqanizmdə infeksiya yaradır».

Adilə xanıma əlavə etdi ki, valideynlərlə müayinə və müalicəyə gələn uşaqlara saqqız və tumu hər zaman qadağan edir: «Xəstəxanamızda müalicə alan uşaqların valideynlərinə tibbi personal tərəfindən mütəmadi sağlamlıq kursları aparılır, dərslər keçirilir, onları maarifləndiririk. Bununla bağlı "Eskulap" televiziya verilişi vasitəsilə bu sağlam həyat tərzindən danışırıq ki, bu da valideynlərin bilik almalarına bir dərs, bir məktəbdir. Ölkə telekanalları vasitəsilə ailə dərsi keçilməsinə böyük ehtiyac duyulur. Valideyn bilmədikləri ki, uşağına küçələrdə satılan yamıx yağlarda bişirilən pəraşki, mənbəyi məlum olmayan özlərdən hazırlanan döner, kiçik qutularda satılan şirələr uşaq orqanizminə mənfəi təsir göstərir. Həqiqətdən də dünyanın əksər ölkələrində tum çirtləyən, saqqız çeynəyənlər ictimai yerlərdə küçədə yerə tüpürənlərə qadağa qoyulub, belə şəxslər 150 dollar məbləğində cərimə olunurlar. Belə cərimələr bizim ölkədə də tətbiq olunsay, sankinlər avtobus salonlarını, səkiləri natəmiz hala salmazlar. Əfsuslar olsun ki, hansısa bir veriliş sponsorluq edən tumlar uduş kampaniyası kimi reklam olunur. Bilməliyə ki, reklam olunan tum; saqqız uşaqlarda və böyüklərdə infeksiyaların yaranmasına, mada-bağırsağın çirklənməsinə gətirib çıxarır. Belə keyfiyyətsiz

məhsullarla qidalanan insanlar məşin udmaq həvəsiylə çoxlu sayda tum pakətləri alır, küçə və parkları səliqəsiz halda salırlar. Hər gün sübh tezdən Bakının küləkli havasında küçələri süpürən da-ləndarların şüurlu insanların şikayətlərini ətrafına tökdükləri tum qalıqlarını topladıqlarını görmək adi hal olub. Ən acınacaqlı hal Bakıdan konara işləyən avtobuslarda sürücülərin tuma qarşı «təhlükəsizlik tədbirləri» görməsi otura-cıqların sellofan torbaların əsması bir növ avtobusu şığortalamalardır. Bu, ən böyük mədəniyyətsizlikdir.

Bildirək ki, «Eskulap» verilişinin aparıcısı professor Təhməzov hər dəfə tibbə aid müxtəlif mövzuları ortaya qoyur və o sahələrin mütəxəssislərinə dəvət edir. Hətta verilişin biri də «Pampers»-ə, «Leys»-ə həsr olunmuşdu. Həkimlər bunların uşaq orqanizmi üçün təhlükəli olduğunu, onların sağlamlığı üçün müalicə olunmayan fəsadların meydana gəlməsindən söhbət açılar. Ya xəsi olardı ki, maarifləndirici veriliş olan «Eskulap» tez-tez aparılmasın, nəinki bozbaş və ya səviyyəsiz söhbətlərlə əhatə olunmasın».

Qeyd edək ki, Adilə Namazova hələ orda məktəbdə oxuyarkən dərindən sonra xəstəxanaya gedər, xəstələrə yardım edərdi və əməkdaşlar onu «balaca doktor» adlandırırdı. Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetində oxuyarkən xoşbəxtlikdən professor Ə.Qarayev üçün Adilə Namazova «tələbəlik və gənclik» etalonuna çevrilir.

Professor universitetin ictimai yığıncaqlarında, elmi konfranslarda, məzun günündə Adilə Namazovadan danışır, həttə mübahizəni bu xanıma həsr edir. Elmə böyük həvəsi professoru Adilə xanıma aspirant kimi görməyə qorar verməyə səbəb olur. Hətta professor o dövrdə SSRİ-də dəb olan Staxanov hərəkatı ilə Adilə xanıma tələbələrini staxanovçu adlandırır və bildirirdi ki, Adilə Namazova kimi tələbələrimiz ildən-ildə artsın, təhsildə, ictimai işlərdə belə gənclərimizə geniş yol açmalıyıq. Əfsuslar olsun ki, professor Ə.Qarayevə sevimli tələbəsinin özünü adını daşıyan 2 sayılı Klinik Uşaq Xəstəxanasında akademik kimi fəaliyyət göstərməsinə görə ona nəşib olmadı. M.Süleymanoglu yazıb: «Həqiqətdən də incə bədəndə böyük ürək daşıyan akademik Adilə Namazovadan bütün tibbi personal, həttə xəstə uşaqların valideynləri minnətdarlıq hissi ilə danışırdılar».